

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rakennussuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi eräät valtioneuvoston ratkaistavaksi säädetyt rakennussuojeluasiat ympäristöministeriölle.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan heti lain antamisen jälkeen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Rakennussuojelulain (60/85) 5 §:n mukaan rakennuksen saattamisesta suojeltavaksi päättää lääninhallitus. Suojeltavaksi määräämistä koskeva päätös on alistettava valtioneuvoston vahvistettavaksi. Suojelua koskeva asia voi lääninhallituksessa tulla vireille lääninhallitukselle tehdystä esityksestä ja lääninhallituksen omasta aloitteesta. Ennen lääninhallituksen päätöksen antamista on kiinteistön omistajalle ja sen haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Lisäksi lääninhallituksen tulee kuulla rakennuksen sijaintikuntaa ja museovirastoa.

Rakennuksen määräämisestä suojeltavaksi voi seurata, ettei rakennusta voi enää käyttää tavanomaisella tai kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Tällöin rakennuksen omistajalla on oikeus saada valtiolta täysi korvaus sellaisesta kärsimästään haitasta ja vahingosta, joka ei ole merkitykseltään vähäinen. Omistaja saattaa suojelumääräysten johdosta joutua toteuttamaan erityisiä toimenpiteitä rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttämiseksi. Tällaisista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset on myös korvattava valtion varoista. Rakennussuojelulain 12 §:n mukaan museoviraston ja sen, joka katsoo olevansa oikeutettu korvaukseen, on pyrittävä sopimukseen korvauksen määrästä. Sopimus on tehtävä kirjallisesti ja se on saatettava valtioneuvoston vah-

vistettavaksi. Milloin korvauksesta ei päästä sopimukseen niiden määräämisessä noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/77) on säädetty.

Rakennussuojelulain 13 §:n mukaan valtioneuvosto voi myös, kun yleinen tarve sitä vaatii, myöntää valtiolle tai kunnalle luvan lunastaa suojeltava rakennus tarpeellisine maa-alueineen. Lunastaminen toimeenpannaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain mukaisesti.

Muutosta lääninhallituksen päätökseen rakennuksen suojelua koskevassa asiassa haetaan rakennussuojelulain 23 §:n mukaan valtioneuvostolta.

Valtioneuvostolle erityislaeissa säädettyjä tehtäviä on tarkoitus siirtää mahdollisuuksien mukaan ministeriöiden päätettäväksi, jotta valtioneuvoston yleisistunnossa voitaisiin keskittyä laajakantoisiin ja yhteiskuntapoliittisesti merkittävimpiin asioihin sekä eri hallinnonalojen yhteensovittamista vaativiin ratkaisuihin. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan rakennussuojelulaissa valtioneuvostolle säädetyistä tehtävistä siirrettäväksi ympäristöministeriölle rakennuksen suojeltavaksi saattamista koskevan lääninhallituksen päätöksen alistaminen sekä tähän liittyen rakennuksen suojelemisesta aiheutuvia korvauksia koskevan sopimuksen vahvistaminen kuin myös muutoksenhaku lääninhallituksen päätökseen rakennuksen suojelua

koskevassa asiassa. Näin rakennussuojelulain mukaiset asiat ratkaistaisiin samalla hallinnon tasolla kuin rakennuslain mukaiset rakennussuojeluasiat.

Rakennussuojeluasetuksen (783/88) 2 §:n mukaan ympäristöministeriön tulee pyytää opetusministeriön lausunto ennen valtioneuvoston esittelyä, jos sen päätösesitys poikkeaa museoviraston kannasta. Rakennussuojeluasioiden käsittelyn yhteydessä sekä lääninhallituksissa että ympäristöministeriössä pyydetään aina museoviraston lausunto ja käydään neuvotte-
luja sen kanssa. Museovirasto toimii sekä ympäristöministeriön että opetusministeriön asiantuntijaviranomaisena rakennussuojeluasi-
oissa, joten erillisen lausunnon pyytäminen opetusministeriöltä ei ole tarkoituksenmukais-
ta. Lainmuutoksen yhteydessä rakennussuoje-
luasetuksen 2 § on tarkoitus kumota.

2. Esityksen taloudelliset ja organi- satoriset vaikutukset

Muutokset mahdollistavat rakennussuojelu-
lain mukaisten asioiden nykyistä joustavam-
man käsittelyn. Esityksellä ei kuitenkaan ole
valtiontaloudellisia vaikutuksia eikä myöskään
vaikutuksia nykyiseen organisaatioon tai hen-
kilöstön käyttöön.

3. Voimaantulo

Laki on tarkoitus saattaa voimaan heti sen
antamisen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rakennussuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 18 tammikuuta 1985 annetun rakennussuojelu-
lain (60/85) 5 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 momentti sekä 23 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Suojeltavaksi määräämistä koskeva päätös
on alistettava ympäristöministeriön vahvistetta-
vaksi. Ministeriön on käsiteltävä asia kiireelli-
senä.

12 §

Museoviraston ja sen, joka katsoo olevansa
oikeutettu korvaukseen 11 §:n mukaan, on py-
rittävä sopimukseen korvauksen määrästä. So-

pimus on kirjalliseen muotoon laadittuna alis-
tettava ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

23 §

Muutosta lääninhallituksen päätökseen ra-
kennuksen suojelua koskevassa asiassa haetaan
ympäristöministeriöltä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ympäristöministeri *Sirpa Pietikäinen*

Laki**rakennussuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 18 tammikuuta 1985 annetun rakennussuojelulain (60/85) 5 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 momentti sekä 23 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

5 §

Suojeltavaksi määräämistä koskeva päätös on alistettava valtioneuvoston vahvistettavaksi. Valtioneuvoston on käsiteltävä asia kiireellisenä.

Suojeltavaksi määräämistä koskeva päätös on alistettava *ympäristöministeriön* vahvistettavaksi. *Ministeriön* on käsiteltävä asia kiireellisenä.

12 §

12 §

Museoviraston ja sen, joka katsoo olevansa oikeutettu korvaukseen 11 §:n mukaan, on pyrittävä sopimukseen korvauksen määrästä. Sopimus on kirjalliseen muotoon laadittuna alistettava valtioneuvoston vahvistettavaksi.

Museoviraston ja sen, joka katsoo olevansa oikeutettu korvaukseen 11 §:n mukaan, on pyrittävä sopimukseen korvauksen määrästä. Sopimus on kirjalliseen muotoon laadittuna alistettava *ympäristöministeriön* vahvistettavaksi.

23 §

23 §

Muutosta lääninhallituksen päätökseen rakennuksen suojelua koskevassa asiassa haetaan valtioneuvostolta.

Muutosta lääninhallituksen päätökseen rakennuksen suojelua koskevassa asiassa haetaan *ympäristöministeriöltä*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
19 _____

